

Reykjavík, 15.mars 2021
Með vísan í SFS2020050078

Helgi Grímsson, sviðsstjóri skóla- og frísundasviðs Reykjavíkur

Efni: Umsögn MÚÚ um tillögu ungmennaráðs um fræðslu um loftslagsmál

Með vísan í tillögu Brynjars Braga Einarssonar, fulltrúa ungmennaráðs Vesturbæjar, Miðborgar og Hlíðar, sem lögð var fram á fundi borgarstjórnar og Reykjavíkurráðs ungmenna þann 12. maí 2020 og fram kemur í beiðni sviðstjóra skóla- og frístundasviðs sem send var Miðstöð útvistar og útináms 8.mars 2021.

Við þróun og gerð menntastefnu Reykjavíkurborgar „Látum draumanna rætast“ er lögð áhersla á að vera í samstarfi við ungmenni í Reykjavík. Menntastefnan á að hverfast um börnin, þarfir þeirra og velferð í nútíð og framtíð. Frumkvæði ungmenna, í gegnum lýðræðislegan farveg, í að hafa áhrif á það hvernig hægt sé að auka og gera fræðslu um loftslagsmál betri, er því áhugaverð og í anda stefnunnar.

Ýmis verkefni eru eða hafa verið í gangi í Reykjavíkurborg sem snerta umhverfismál í skólastarfi. Meðal verkefna má telja:

- *Græn skref* Reykjavíkurborgar í umsjá Umhverfis- og skipulagssviðs Reykjavíkur (USK) og snýst um að efla vistvænan rekstur í starfsemi borgarinnar og minnka umhverfisáhrif sveitarfélagsins í fjórum skrefum. Verkefnið fór af stað aftur 2019 eftir að hafa legið í dvala. Stefnt er á að allir starfsstaðir Reykjavíkurborgar séu skráði í Grænu skrefin 2021.
- *Skólar* á grænni grein er í umsjá Landverndar en markmið verkefnisins er að auka umhverfismennt, menntun til sjálfbærni og að styrkja umhverfisstefnur skóla. Fjölmargir skólar Reykjavíkurborgar eru Grænfánaskólar.
- *Varðliðar umhverfisins* er yfirschrift verkefnasamkeppni grunnskólabarna í 5. til 10. bekk. Verkefnið er samstarfsverkefni Umhverfis- og auðlindaráðuneytið, Landverndar og MÚÚ. Markmið keppninnar er að hvetja ungt fólk til góðra verka í umhverfisvernd, vekja athygli á sýn ungs fólks á umhverfismál og kalla eftir leiðsögn yngri kynslóðarinnar á því sviði.
- Dagur íslenskrar náttúru hefur síðustu tvö ár verið haldin hátíðlegur og sérstök áhersla lögð á að virkja skóla til að hafa daginn í huga í starfsemi sinni og þannig vekja áhuga á umhverfismálum og náttúrunni í gegnum verkefnaval. Verkefnið er samstarfsverkefni Umhverfis- og auðlindaráðuneytið, Landverndar og MÚÚ.
- *Listrænt ákall til náttúrunnar og [Hvað höfum við gert?](#)* er hópur kennara og starfsmanna sem hafa áhuga á starfsþróun í gegnum jafningjafræðslu þar sem kennarar deila hugmyndum um hvernig hægt er að útfæra kennslu í umhverfis og náttúrufræði. Hópurinn hefur ekkert hist á síðasta starfsári vegna Covid19, en facebook hópur LÁN hefur verið mjög virkur.
- *Grenndarsvæðaverkefni* skóla- og frístundasviðs er unnið í samstarfi við USK og snýst um aðgengi leik- og grunnskóla að grænum svæðum í borginni. Tengt þessu hefur Efnisveitan verið sett á fót, en hennar markmið er að auðvelda nýtingu á náttúrulega efni sem fellur til í borginni, í skólastarfi.
- Ýmis námskeið tengd umhverfismálum hafa verið í boði fyrir kennara á skóla- og frístundasviði.

Þá hefur Reykjavíkurborg sett sér metnaðarfulla stefnu í samgöngumálum sjá t.d. [Hjólreiðaáætlun Reykjavíkur 2015-2020](#) og matarstefnu sjá [Matarstefna Reykjavíkurborgar 2018-22](#) en þessi tvö atriði,

þ.e. samgöngur og matarmál telja til rúmlega 30%¹ af losun gróðurhúsaloftegunda í heiminum í dag. Þetta eru einnig þau tvö atriði sem einstaklingar geta auðveldast haft bein jákvæð áhrif á með lífstílsbreytingum.

Kennrarar, starfsmenn og stjórnendur skóla- og frístundasviðs hafa því ýmis tæki og tól sem þeir geta notað þegar kemur að því að auka umhverfisvitund og fræðsla bæði meðal kennara og nemenda. En sú fræðsla sem á sér stað, hvort sem er til kennara, starfsfólks eða nemenda, er að mestu leyti vegna áhuga kennara, starfsmanna eða stjórnenda á málefnum. Ekki hefur verið unnin miðlæg sýn af hálfu skóla- og frístundasviðs hvaða þekkingu á umhverfismálum það er sem sviðið vill leggja áherslu á þannig að það verði órjúfanlegur þáttur í skólanámsskránni eða starfsemi starfsstaða skóla- og frístundasviðs.

Miðstöð útvistar og útináms styður það að stofna starfshóp sem samanstendur af fagmönnum og ungmennum sem vinnur að því að fræða kennara í grunnskólam Reykjavíkur um loftslagsmál með það markmið að þeir muni nýta þá vitneskju í eigin kennslu.

Þar að auki vill MÚÚ útvíkka markhóp þessa starfshóps þannig að um sé að ræða alla starfsmenn á skóla- og frístundasviði þannig að hægt sé að nýta þekkinguna í starfsemi allra starfsstaða. Einnig leggur MÚÚ áherslu á að starfshópurinn vinni miðlæga sýn á það hvaða fræðsla ætti að vera til staðar og hvernig hún ætti að vera framkvæmd. Í því ljósi mætti hafa til hliðsjónar þau verkefni sem nú þegar eru í gangi, hvernig þau tala hvort við annað og hvort hægt sé að tengja þau betur innbyrðis. Mikilvægt er að í starfshópnum séu a.m.k. fulltrúar frá skóla- og frístundasviði og umhverfis- og skipulagssviði auk verkefnistjóra/starfsmanns sem heldur utan um verkefnið.

Fyrir hönd Miðstöðvar útvistar og útináms

Hafsteinn Grétarsson

¹ <https://www.epa.gov/ghgemissions/global-greenhouse-gas-emissions-data>